

**Εργασία για το θέατρο των Δελφών από τους μαθητές της Β΄ Λυκείου Γιώργου
Γκίκα, Άγγελου Καφετζή και Λεωνίδα Λάμπρου**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θέατρο των Δελφών είναι ένα από τα λίγα θέατρα της αρχαίας Ελλάδας, για το οποίο γνωρίζουμε τόσο την ακριβή χρονολόγηση όσο και τις μορφές που είχε στη διάρκεια των αιώνων, το συνολικό του σχέδιο και την όψη του κοίλου. Βρίσκεται μέσα στο ιερό του Απόλλωνα, στη βορειοδυτική γωνία και στη συνέχεια του περιβόλου του. Στην αρχαιότητα φιλοξενούσε τους αγώνες φωνητικής και ενόργανης μουσικής, που διεξάγονταν στο πλαίσιο των Πυθίων και άλλων θρησκευτικών εορτών και τελετουργιών, των οποίων η σημασία προσδίδει στο μνημείο πνευματική και καλλιτεχνική αξία ισότιμη με την αθλητική ιδέα που συμβολίζει το αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας. Η μορφή του πρώτου θεάτρου, που κατασκευάσθηκε στο χώρο, δεν μας είναι γνωστή. Είναι πιθανό ότι οι θεατές κάθονταν σε ξύλινα καθίσματα ή απ' ευθείας στο έδαφος. Τέλος στο θέατρο έχουν γίνει ανασκαφές και εργασίες συντήρησης, ωστόσο το μνημείο έχει υποστεί αρκετές φθορές και πολλά αρχιτεκτονικά μέλη του (εδώλια και λιθόπλινθοι παρόδων) βρίσκονται ακόμη διάσπαρτα σε ολόκληρο το ιερό. Επί πλέον, το κοίλο παρουσιάζει φαινόμενα καθιζήσεων, ενώ έντονο είναι και το φαινόμενο των επιφανειακών απολεπίσεων και ρηγματώσεων των λίθων, που οδηγούν σε απώλεια μεγαλύτερων τμημάτων του ασβεστολιθικού

υλικού.

19/05/2022

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι Δελφοί ήταν αρχαία ελληνική πόλη στην οποία λειτούργησε το σημαντικότερο μαντείο του αρχαιοελληνικού κόσμου. Η πόλη αναφέρεται και ως Πυθώ από τους ομηρικούς χρόνους. Στην αρχή των ιστορικών χρόνων ήταν μία από τις πόλεις της αρχαίας Φωκίδας, αλλά σταδιακά ο ρόλος της πόλης ενισχύθηκε, εξελίχθηκε και κατέληξε σε ένα πανελλήνιο κέντρο και ιερή πόλη των αρχαίων Ελλήνων. Επίσης αποτέλεσε κέντρο της Δελφικής Αμφικτυονίας. Οι Δελφοί διατήρησαν τη σημαντική τους θέση μέχρι τα τέλη του 4ου αιώνα μ.Χ., οπότε δόθηκε οριστικό τέλος στη λειτουργία του μαντείου με διάταγμα του αυτοκράτορα Θεοδοσίου Α΄. Τέλος τους επόμενους αιώνες παρατηρείται μια παρακμή στην πόλη και σύντομα εγκαταλείφθηκε οριστικά την περίοδο των σλαβικών επιδρομών.

ΟΙ ΔΕΛΦΟΙ ΤΟΝ 8ο ΑΙΩΝΑ

Από τον 8ο αιώνα, όταν πλέον επικράτησε η λατρεία του Απόλλωνα, το ιερό των Δελφών απέκτησε ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο πανελληνίως ενώ η επιρροή του εξαπλώθηκε σταδιακά σε ένα τεράστιο τμήμα του ευρύτερου χώρου της ανατολικής Μεσογείου. Σημαντικός αριθμός αφιερωμάτων που βρέθηκαν στους Δελφούς, προέρχεται ακόμα και από περιοχές της Συρίας και της Αρμενίας, γεγονός που μαρτυρά την έκταση της επιρροής του ιερού. Τέλος λόγω του μεγάλου κύρους του μαντείου, οι ελληνικές πόλεις κατέφευγαν σ' αυτό για να βοηθηθούν στη λήψη σημαντικών αποφάσεων.

ΤΟΝ 6ο ΑΙΩΝΑ

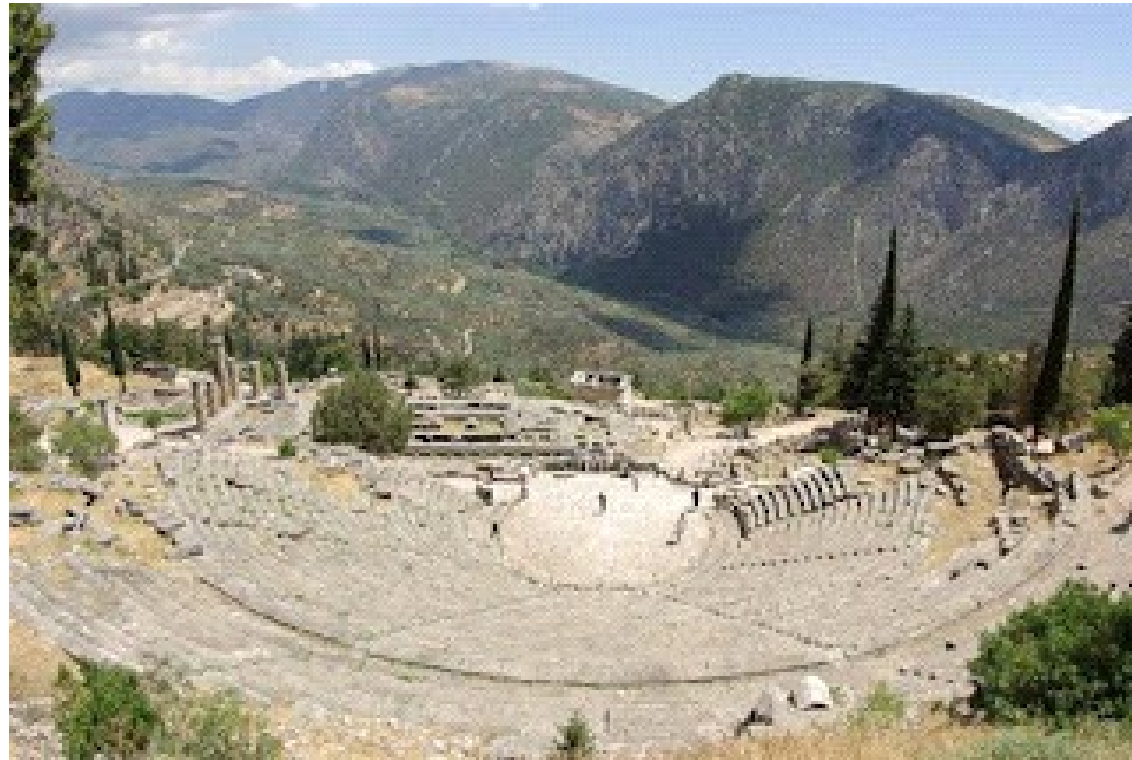
Στις αρχές του 6ου π.Χ. αιώνα η Δελφική Αμφικτυονία διεξήγαγε πόλεμο με τη γειτονική πόλη των Δελφών, την Κρίσα. Ο πόλεμος αυτός ονομάστηκε Α Ιερός πόλεμος και είχε ως κατάληξη την καταστροφή της Κρίσας. Αποτέλεσμα του πολέμου ήταν οι Δελφοί να αυξήσουν την πανελλήνια θρησκευτική και πολιτική τους επιρροή και να μεγαλώσουν σε έκταση, αποκτώντας εδάφη που μέχρι τότε ανήκαν στην Κρίσα. Παράλληλα μετά το τέλος του πολέμου διοργανώθηκαν για πρώτη φορά τα Πύθια, οι δεύτεροι σε σημασία πανελλήνιοι αγώνες μετά τους Ολυμπιακούς. Στα πρώτα Πύθια που διοργανώθηκαν το 586 π.Χ. δόθηκαν ως έπαθλα στους νικητές των αγώνων, χρηματικά δώρα από τα λάφυρα της Κρίσας, ενώ στους επόμενους αγώνες καθιερώθηκε ως τιμητικό βραβείο των νικητών το δάφνινο στεφάνι.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΣΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Την περίοδο των Περσικών πολέμων το μαντείο των Δελφών εξέδωσε αρκετούς δυσοίωνους χρησμούς για τις ελληνικές πόλεις, γεγονός που αποδόθηκε από μεταγενέστερους ιστορικούς σε φιλοπερσική στάση που κράτησε. Ο Ηρόδοτος κάνει αναφορά πως οι Δελφοί δέχτηκαν επίθεση από τους Πέρσες. Συγκεκριμένα αναφέρει πως αφού ο Ξέρξης πέρασε τις Θερμοπύλες και κατευθυνόταν προς τη Φωκίδα, έστειλε ένα στρατιωτικό σώμα προς τους Δελφούς για να αποσπάσει θησαυρούς. Όταν οι Πέρσες πλησίασαν στους Δελφούς, δύο κορυφές από τον Παρνασσό αποκόπηκαν και έπεσαν πάνω τους, ενώ παράλληλα διώχθηκαν από δύο τοπικούς ήρωες, τον Φύλακο και τον Αυτόνοο. Τελικά οι Δελφοί κατάφεραν να παραμείνουν ανεξάρτητη πόλη μέχρι το 448 π.Χ. όταν οι Αθηναίοι βοήθησαν τους Φωκείς να εντάξουν το ιερό στην ομοσπονδία τους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το αρχαίο θέατρο των Δελφών βρίσκεται εντός του ιερού του Πυθίου Απόλλωνος. Αποτελεί το μεγαλύτερο οικοδόμημα του Απολλώνιου Ιερού και αναπόσπαστο κομμάτι του, συνδεδεμένο άμεσα με τους μύθους και τη λατρεία του θεού. Φιλοξενούσε τους αγώνες φωνητικής και ενόργανης μουσικής στο πλαίσιο των Πυθικών Αγώνων. Το πρώτο λίθινο θέατρο κατασκευάζεται από ντόπιο ασβεστόλιθο τον 4ο αι. π.Χ. Αργότερα αποκτά τη σημερινή του μορφή, με την λιθόστρωτη ορχήστρα, τα λίθινα εδώλια και τη σκηνή το 160/159 π.Χ. όπου Ευμένης ο Β΄, βασιλιάς της Περγάμου, χρηματοδοτεί την επισκευή του θεάτρου, που αποκτά πιο μνημειακή μορφή. Ουσιαστικά η σημερινή μορφή του θεάτρου ανάγεται στους πρώιμους ρωμαϊκούς χρόνους (1ος αι. μ.Χ.)

ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΔΩΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΖΩΝΕΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Το βαθύ αμφιθεατρικό κοίλον, κυκλικής χάραξης και συνολικής χωρητικότητας 5000 θεατών, διαιρείται καθ' ύψος σε δύο άνισες ζώνες από έναν οριζόντιο διάδρομο, το διάζωμα, που εξυπηρετεί την κίνηση των θεατών στο κοίλο. Το κάτω κοίλο ή θέατρον έχει 27 σειρές εδωλίων και χωρίζεται με ακτινωτές συμμετρικές κλίμακες σε 7 κερκίδες, ενώ το άνω κοίλο ή επιθέατρον περιλαμβάνει 8 σειρές εδωλίων και χωρίζεται σε 6 κερκίδες. Επίσης σημαντικός αριθμός εδωλίων φέρει εγχάρακτα γράμματα ύψους, ένα είδος αρίθμησης των θέσεων στα ρωμαϊκά χρόνια. Διακρίνονται επίσης αξιώματα λειτουργών σε γενική πτώση, όπως αμφικτυόνων, συμβούλων, καθώς και κύρια ονόματα επιφανών ιδιωτών. Το κοίλο του θεάτρου διαμορφώθηκε εν μέρει στο φυσικό έδαφος (στα βόρεια και δυτικά) και εν μέρει σε τεχνητή επίχωση (στα νότια και ανατολικά). Η πεταλοειδής ορχήστρα πλαισιώνεται από αποχετευτικό αγωγό, ενώ το πλακόστρωτο δάπεδό της και το θωράκιο προς την πλευρά του κοίλου ανήκουν στους ρωμαϊκούς χρόνους. Στους τοίχους των παρόδων είναι εντοιχισμένες απελευθερωτικές επιγραφές, το κείμενο των οποίων, όμως, έχει χαθεί λόγω της φθοράς που έχει υποστεί η επιφάνεια των λιθοπλίνθων. Από τη σκηνή σώζονται μόνο τα θεμέλια. Τέλος φαίνεται ότι χωριζόταν σε δύο μέρη, το προσκήνιο και την κυρίως σκηνή. Τον 1ο αι. μ.Χ. η πρόσοψη του προσκηνίου διακοσμήθηκε με ζωφόρο, στην οποία απεικονίζονταν οι άθλοι του Ηρακλή.

Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Η ορχήστρα, διαμέτρου 18,50 μ., περιβάλλεται από διάδρομο πλάτους 2,20 μ.,

Απέναντι από το κοίλο και την ορχήστρα υψωνόταν η σκηνή του θεάτρου

Απέναντι από το κοίλο και την ορχήστρα υψωνόταν η σκηνή του θεάτρου

Τον 1ο αι. μ.Χ. η πρόσοψη του προσκηνίου διακοσμήθηκε με μαρμάρινη ανάγλυφη ζωφόρο.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η σπουδαιότητα του θεατρου καθώς και η ιστορική του σημασία είναι τεραστίες όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε, διότι έχουν προβληθεί και προβάλλονται ακόμα μεγάλης σημασίας έργα ακόμα και στις μέρες μας. Κάποια από αυτά είναι τα εξής:

Σοφοκλή: ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

Σκηνοθεσία: Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης

Μολιέρου: Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΝ ΑΣΘΕΝΗΣ

Σκηνοθεσία-Μετάφραση: Πέτρος Φιλιππίδης

Μποστ: ΜΑΡΙΑ Η ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΙΣΣΑ

Σκηνοθεσία: Μάνος Καρατζογιάννης

Στο ρόλο της "ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΙΣΣΑΣ" ο Χρήστος Χατζηπαναγιώτης

Μαρίας Ιορδανίδου: ΛΩΞΑΝΤΡΑ

Διασκευή: Άκης Δήμου

Σκηνοθεσία: Σωτήρης Χατζάκης

Αισχύλου: ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

Σκηνοθεσία: Σταύρος Τσακίρης

Ουίλλιαμ Σαίξπηρ: ΟΝΕΙΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Σκηνοθεσία :Αιμίλιος Χειλάκης

Παράσταση «Τρωάδες»,

Ορέστης του Ευριπίδη στους Δελφούς

Λυσιστράτη" του Αριστοφάνη στους Δελφούς

Αχαρνής του Αριστοφάνη στους Δελφούς

Πλούτος του Αριστοφάνη στους Δελφούς

Την «**Ελένη**» του Ευριπίδη

Ιφιγένεια η εν Ταύροις του Ευριπίδη στους Δελφούς

Κάποτε στον Βόσπορο του Άκη Δήμου στους Δελφούς

Πέρσες του Αισχύλου στους Δελφούς

ΒΙΝΤΕΟ

Το πρώτο βίντεο είναι απόσπασμα από την Αντιγόνη και συγκεκριμένα από το Ε στάσιμο, ενώ το δεύτερο είναι η πάροδος της Αντιγόνης που προβάλλονται στο θέατρο των Δελφών

<https://youtu.be/OJ9byPidGMM>

<https://youtu.be/itLMqJeGnJA>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ως αποτέλεσμα αυτής της εργασίας καταφέραμε μέσα από την αναζήτηση στο διαδίκτυο να μάθουμε και για άλλα τεράστιας σημασίας θέατρα στον Ελλαδικό χώρο που όχι μόνο έπαιξαν τεράστιο ρόλο στο παρελθόν, αλλά ταυτόχρονα είναι εξίσου σημαντικά και στις μέρες μας.

